

2020-09-01

LÄRARHANDLEDNING

HÖR SÅ TYST DET ÄR

EN BRUSANDE BÖJANDE HÖRLURSKONSERT
AV SCENKONSTKOLLEKTIVET NYXXX

REGIONTEATERN

BLEKINGE & KRONOBERG

INNEHÅLL

	SIDA
HEJ!	1
Regionteatern Blekinge Kronoberg och scenkonstkollektivet Nyxxx	1
Om "Hör så tyst det är"	2
Tankar från det konstnärliga teamet	3
Stöd för elever	4
Vi hör olika	4
Vad förväntas av mig som vuxen? Innan föreställningen	5
– Info att gå igenom med eleverna	5
Hur gör man en föreställning?	5
Mål ur läroplanen för grundskolan - Läromål (Lgr 11)	
kopplat till föreställningen	5
Efterarbetet med dramapedagogen	6
Så här kan du själv fortsätta arbetet med klassen efter vårt besök	6
Exempel på frågor du och din klass kan prata om	6
Exempel på övningar du kan göra med dina elever	7-8
Tips!	9
Tack till	10

HEJ!

Vi ser fram emot att få träffa dig och dina elever med föreställningen "Hör så tyst det är". Med denna handledning vill vi ge dig som vuxen tips och idéer på vad du kan göra i anslutning till vårt besök. Den innehåller förslag på hur du gör vårt besök så tydligt, spännande och intressant som möjligt. Självklart känner du din klass bäst så ta till dig och gör det som känns bra och relevant för just er.

Trevlig läsning!

REGIONTEATERN BELKINGE KRONOBERG OCH SCENKOLLEKTIVET NYXXX

Regionteatern Blekinge & Kronoberg är en av landets största turnerande länsteatrar. Regionteatern ger teater- och dansföreställningar för barn, unga och vuxna och stimulerar scenkonst i hela södra Sverige. Föreställningen "Hör så tyst det är" är en hörlurskonsert av scenkonstkollektivet Nyxxx. Deras ambition är att skapa estetiska händelser och spel där publiken både som enskilda och som tillfällig gemenskap kan ta plats.

Med sin scenkonst vill de att publiken ska få uppleva det som händer inifrån.

OM "HÖR SÅ TYST DET ÄR"

Hur låter ett sandkorn som faller mot ett fat?

Kan luften i dina lungor skapa ett ljudande landskap?

Är rörelsen över en matta kanske en rytm att dansa till?

Hör så tyst det är en interaktiv upplevelse, skapad av scenkonstkollektivet Nyxxx, där publiken och performern tillsammans skapar en berättande konsert utifrån ljudande scenografi. Med hjälp av hörlurar, datorer, mikrofoner, effekter och annan modern musikutrustning utforskar vi vad som hörs och inte hörs.

VADÅ EN HÖRLURSKONSERT?

En chans att öva lyssnandet och lägga märke till de små detaljerna. En chans att bekanta sig med ljudteknik och genom en unik upplevelse förstå och skapa musik.

I utforskandet om vad ljud kan vara och vad ljuden kan berätta får vi använda vår fantasi på ett nytt sätt.

Föreställningen vill erbjuda publiken känslan av att de själva spelar roll och får vara med och utforska.

Genom att öva på att lyssna blir vi också bättre på att förstå och knyta relationer till andra människor.

PEDAGOGIK OCH HANDLEDNING

Direkt i anslutning till föreställningen får eleverna träffa en dramapedagog. I efterarbetet fördjupar vi oss i föreställningens tema – Ljud och lyssnande.

Mer om detta hittar du under rubriken – Efterarbete med dramapedagogen

INFÖR FÖRESTÄLLNINGEN - PRAKTISK INFORMATION

- Vi spelar i er gymnastiksal eller aula
- Informera kollegor och elever att det kommer att pågå en föreställning i er gymnasstiksal/aula, så att de vet vad som händer och är på gång.
- Föreställningen är ca 40 minuter
- Efterarbetet är ca 30 minuter
- Ni kommer att få delta i föreställningen. Performern kommer att ge tydliga instruktioner kring hur varje moment går till, och ni i publiken kommer inte kunna göra något "fel". Ni kommer att få både titta, lyssna i hörlurar och själva vara med och göra ljud.
- Direkt efter föreställningen kommer elevgruppen att få träffa en dramapedagog. Tillsammans fördjupar de sig i och bearbetar upplevelserna kring föreställningen. Detta kallas för ett **efterarbete** och äger rum i en annan sal.
- I efterarbetet finns ofta en farhåga från elever att de ska behöva spela teater. Detta kommer de inte att behöva göra, utan det blir snarare övningar som öppnar upp för fantasi och reflektion.

TANKAR FRÅN DET KONSTNÄRLIGA TEAMET

VAD HAR INSPIRERERAT ER TILL ATT GÖRA FÖRESTÄLLNINGEN?

- För mig är Julia i föreställningen en person som förstår och upplever världen med hörseln mer än med ögat. Det känner jag igen mig i. I föreställningen använder vi bland annat känsliga mikrofoner som gör att vi höra saker starkare än vanligt. För mig föddes idén till föreställningen i tankar om teknik och vetenskap och i en "tyst" hyllning till en av miljörörelsens pionjärer. Hon hette Rachel Carson och skrev en bok om hur världen skulle bli ifall allt fler djur utrotas pga. miljöförstöring. Den hette just Tyst vår. Hon var även marinbiolog och studerade havet, precis som Dunja i föreställningen är! – *Ebba Petré, Regissör*

- Ljudkonst. Det finns till exempel många som spelat på instrument som inte är instrument tidigare. Några som är väldigt kända och som började göra det här tidigt heter Pauline Oliverio, John Cage och Hildegard Westerkamp. En som vi lyssnat mycket på som är aktiv idag heter Hanna Hartman. – *Tova Gerge, Dramatiker*

- Konsertupplevelser, asmr, filosofi, materialen själva. – *Gabriel Widing, Regissör*

- Foleylädor från studios där man skapar ljud till film. Vardagens objekt, skräp, naturen. Alla de ting som finns alldeles intill oss, det fina och det fula. Det hårda och det mjuka.

– Sofia Romberg, Scenograf

- I tystnad känner jag att jag går in mig själv, kan använda mina tankar på ett kreativt sätt, jag lyssnar på min egen kropp och på något sätt blir de sakerna viktigare. Ljud gör mig levande! Att veta att jag har en röst till mina känslor. Ljud kan påverka mina känslor.

– Gabriella Anselmo, Performer

VAD ÄR DET BÄSTA MED TYSTNAD VS LJUD?

- När det är tyst (eller tystare) är det lättare att höra sina egna tankar. När det är mycket ljud är det lättare att ta en paus från sina egna tankar. – *Tova Gerge, Dramatiker*

- Det kan vara vilsamt med tystnad, men också med en massa ljud. För om det är tyst så hörs alla ljud du gör väldigt tydligt, och om det är mycket ljud samtidigt kan du mer smälta in och följa med. – *Kerstin Weimers, Ljusdesigner*

STÖD FÖR ELEVER

Publiken kommer att bli inbjudna att delta i olika moment under föreställningens gång.

Dessa instruktioner kommer att gå ut genom hörlurarna som ni i publiken har på er. Olika personer kommer att få olika information vid olika tidpunkter. Performern kommer att instruera varje grupp som bjuds in att delta, vad som ska göras. Om någon vuxen vill kunna vara extra stöd åt någon/några särskilda elever under föreställningens gång så meddela teknikern eller dramapedagogen vid insläpp, så att vi kan ge er hörlurar som ger ut samma information.

VI HÖR OLIKA

En del är känsliga för skarpa/höga ljud.

Upplever man något ljud som obehagligt kan man ta av sig hörlurarna en stund.

OBS! - Har du som lärare eller elev en hörselvariation – kontakta oss i god tid så att vi kan hjälpa er att hitta en specifik lösning som funkar för er.

Vissa hjälpmedel går att kombinera med vår teknik. Vissa hörapparater och ljud-slingor tar emot radiovågor. Vi kommer att ha några alternativ redo, till exempel hörlurar med extra stora kåpor som går att ha ovanpå hörapparaten.

Ju tidigare ni förbereder er inför besöket ju lättare är det för oss att hjälpa er att hitta lösningar och tillgodose era behov. Om eleven eller du har egen utrustning som brukar tas med vid teaterbesök eller liknande så är det bra om vi får veta även detta så att vi kan ta reda på om det går att kombinera med vår teknik.

Hör av er till Linnea Eriksson för kontakt, uppgifter hittar du längs bak i lärarhandledningen

VAD FÖRVÄNTAS AV MIG SOM VUXEN?

- Du får gärna förbereda eleverna inför föreställningen. Använd dig av det här materialet. Plocka ut det som du tycker verkar vara relevant för just din elevgrupp.
- Var med under föreställning och efterarbete.
- Följ gärna upp föreställningen och efterarbetet med dina elever efteråt. Tips på hur du kan göra det hittar du här. En del av övningarna i det här materialet kan eleverna redan ha gjort under efterarbetet. Det gör ingenting om ni gör dem igen. Ofta blir övningarna bättre andra gången.

INNAN FÖRESTÄLLNINGEN – GÅ IGENOM INFORMATION MED ELEVERNA

Förbered dem på allt det praktiska runt omkring teaterbesöket.

- Prata med gruppen om var ni ska se föreställningen.
- Hur ska ni ta er dit?
- Vilken dag ska ni se föreställningen?
- I det här fallet är ni ingen "vanlig" publik, eftersom ni också får delta i föreställningen. Du kan till exempel prata med dina elever om olika sätt att lyssna på.
- Hur gör ni när ni lyssnar på något/någon?

HUR GÖR MAN EN FÖRESTÄLLNING?

Ett annat bra sätt att förbereda barnen på att gå på föreställning är att prata om hur en föreställning blir till (använd dig gärna av ordlistan längst bak).

Du kan berätta att:

- Performern (den som uppträder) har övat på föreställningen tillsammans med regissören i flera veckor.
- Det är många personer som på olika sätt arbetat med föreställningen, men ni kommer bara att få träffa en liten del av dem, performern och teknikerna som sköter ljuset och ljudet
- En ljusdesigner har bestämt hur ljuset ska vara
- En kostymör har bestämt kläderna
- En scenograf har bestämt hur rummet ska se ut
- En kompositör och ljuddesigner har bestämt hur ljudet ska låta
- En dramatiker har bestämt vad performern ska säga

MÅL UR LÄROPLANEN FÖR GRUNDSKOLAN - LÄROMÅL (LGR 11) KOPPLAT TILL FÖRESTÄLLNINGEN

- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga
- kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud
- kan använda kunskaper från de naturvetenskapliga, tekniska, samhällsvetenskapliga, humanistiska och estetiska kunskapsområdena för vidare studier, i samhällsliv och vardagsliv.

EFTERARBETE MED DRAMAPEDAGOGEN

Efterarbetet är till för att låta eleverna reflektera eller landa i sin upplevelse av vad dom just har varit med om. Tillsammans med dramapedagogen har de chansen att uttrycka vad de tänkte under föreställningens gång, eller ställa frågor. Dramapedagogen kommer också att göra en del övningar med elever efteråt för att lättare kunna få igång tankarna och hjälpa dem att landa i sin upplevelse. Övningarna kommer att handla om lyssnande och om olika sätt att lyssna på.

SÅHÄR KAN DU SJÄLV FORTSÄTTA ARBETA MED KLASSEN EFTER VÅRT BESÖK

Syftet med att arbeta vidare med föreställningen är att låta nya intryck landa. Det kan komma flera tankar och funderingar om föreställningens innehåll efter en tid. För somliga är det svårt att uttrycka sig direkt och att sova på saken kan behövas. Som lärare/pedagog kan det vara värdefullt för eleverna att du "bara" lyssnar – eller arbetar mer strukturerat. Du kan följa upp både själva föreställningen och även jobba vidare med föreställningens ämnen.

Tänk på att inte värdera föreställningen eller elevernas upplevelser av den. Prata hellre om att alla ser, hör, tycker och tolkar scenkonst på olika vis och det inte finns något som är rätt eller fel.

Det kan hända att eleverna har gjort någon av övningarna som finns i det här materialet under efterarbetet. Det gör ingenting om ni gör dem igen. Ofta blir övningarna bättre andra gången, när alla vet hur man gör.

EXEMPEL PÅ FRÅGOR DU OCH DIN KLASS KAN PRATA OM

- Hur började föreställningen?
- Vilket var det mest tysta ljudet du kom ihåg från föreställningen?
- Vilket var det starkaste?
- Vad tyckte ni att de olika ljuden lät som, fick ni några bilder i huvudet?
- Hur lät de olika ljuden ihop med varandra?
- Hur känns det i kroppen när man längtar efter någon?
- Vilket/vilka är era favoritljud?
- Har ni några ljud som får er att bli påmind om någon person eller någon plats?
- Vad tänker du på för ljud när du tänker på någon som du saknar?
- Hur tror ni att ishavet lät för 100 år sedan?
- Finns det ljud ni inte tycker om så mycket?
- Hur känns det i kroppen när ni hör ljud ni tycker om?
- Hur känns det i kroppen när ni hör ljud ni inte tycker om?
- Hur kändes det att få vara med och göra ljuden?

EXEMPEL PÅ ÖVNINGAR DU KAN GÖRA MED DINA ELEVER

LYSSNA EFTER VANLIGA LJUD

Öva på att lyssna på det som man annars inte tänker på. Den här övningen kan vara bra för att varva ner, men också för att öva sin uppmärksamhet.

Instruktion:

Be dem lyssna på hur deras egna andetag låter. Låter det någon skillnad på när de andas ut och när de andas in?

Lyssna efter ljud som kommer ifrån rummet

Lyssna efter ljud som finns utanför rummet

Lyssna i rummet igen, hör ni några nya ljud?

Lyssna på era egna andetag igen

PAPPERSREGNET

Hitta fokus!

I den här övningen finns en tydlig uppgift: lyssna efter pappret. Detta är en enkel avslappningsövning som kan hjälpa oss att hitta på fokus.

Instruktion:

Ni kan göra den här övningen sittandes i bänkarna eller göra plats på golvet så att eleverna kan lägga sig ned.

Be eleverna att blunda och lyssna. Släpp ner ett A4 ark på golvet. Be eleverna att räcka upp handen i fall de hörde när pappret landade. Ta upp pappret och riv itu det, släpp det sedan igen. Be eleverna räcka upp handen i fall de hörde när pappret landade på golvet. Fortsätt att göra detta. Riv pappret i mindre och mindre bitar och se hur länge ni kan höra det.

GÖR EN LJUDMATT

Vi kan ha en uppfattning om hur det är att vara på olika platser utan att ha varit där, eftersom våra hjärnor hela tiden samlar information och skapar sig uppfattningar. I den här övningen får ni öva på att använda er av er fantasi, era minnen, och uppfattningsförmåga. Kanske får ni besöka en plats ni aldrig varit på förut?

Instruktioner:

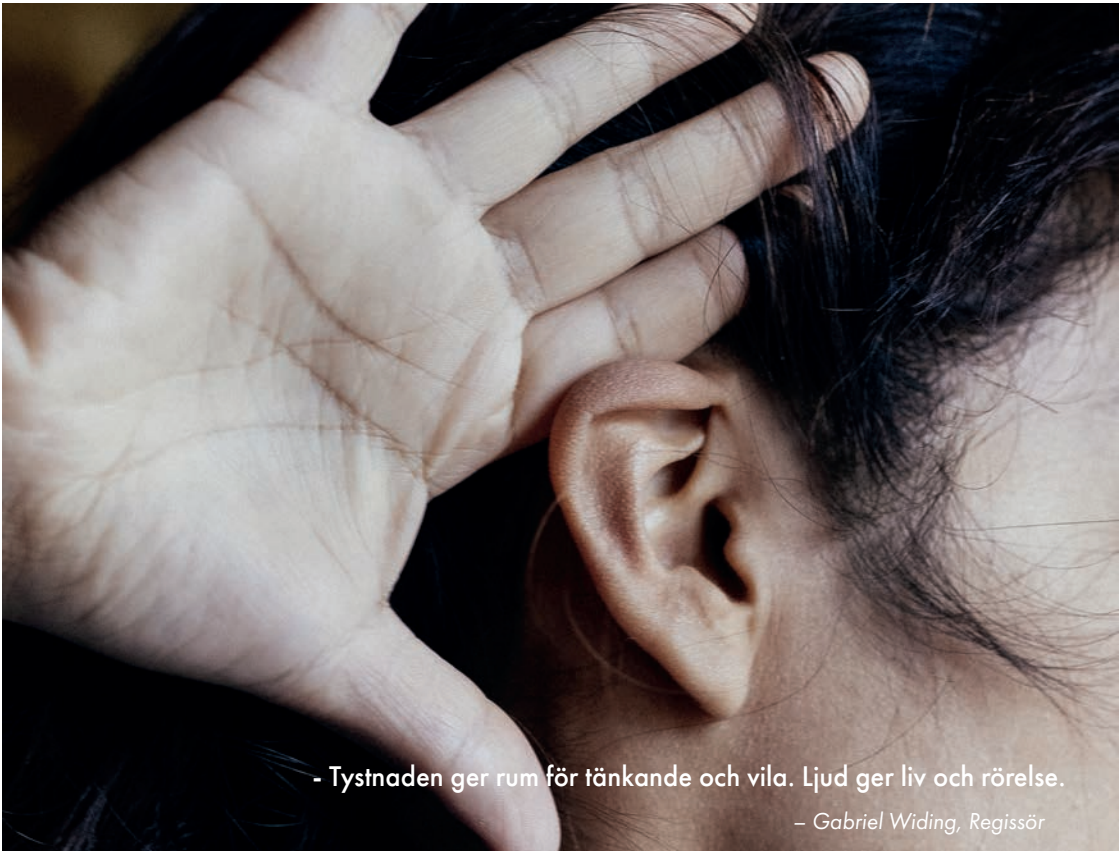
Börja prata om hur olika platser/miljöer kan låta och vad som finns där? Ge exempel. Hur låter det på gatorna i New York? På ett sjukhus? I en park på våren? Skriv upp de olika idéerna på tavlan.

Låt några elever sätta sig på golvet och slut upp som en ring runt omkring dem. Be eleverna i mitten att blunda och lyssna.

Ni som står runt om väljer en av platserna ni skrivit upp på tavlan. Säg inte vad ni väljer högt utan låt det bli en överraskning för de som sitter i mitten. När ni valt så börjar ni att återskapa de ljud som kan finnas på platsen ni har valt, genom att göra ljud med era röster och kroppar. Låt ljuden hålla på ett tag. Lägg en hand på varje elevs axel som en signal att sluta låta. När det är helt lyst igen kan eleverna i mitten få gissa vilken miljö de befann sig i. Byt sedan så att nya elever får vara i mitten.

TIPS!

Det gör ingenting om man känner för att byta läte mitt i ljudmattan. Man kanske kommer på ett nytt ljud som man tycker saknas i ljudbilden. Det kan vara bra att undvika ljudet av "prat" på språk som kan kännas igen eftersom det ofta distraherar. Om man vill ge intryck av att någon pratar i ljudmattan kan man använda ett fantasispråk.

- Tystnaden ger rum för tänkande och vila. Ljud ger liv och rörelse.
- Gabriel Widing, Regissör

TIPS!

Här är lite material som vi har blivit inspirerade av i skapandet av föreställningen.
Om ni vill kan ni tillsammans titta på de här ljudklippen.

Ljudkonst, Hanna Hartman:
<https://www.youtube.com/watch?v=35yy72P4O7s&fbclid=IwAR1nCZZaZLM6VXmEishWtXVXkcD0AX1cyz-eyZiQREnltfXtqkkWVC89C2w>

Viral video som bland annat använder sig av chladni-plattan för att visa hur ljud är vågor:
https://www.youtube.com/watch?v=Q3oltpVa9fs&fbclid=IwAR0iQ7CBennEcqOkBD485_b7lxlyDQjT2ec9OLAepZEl_fw-nBflaFk8kDI

LÄSTIPS!

Riksteatern, Att öppna nya världar – En handledning om att gå på teater med barn i förskola och skola
R. Murray Schafer, Ljudbildning – 100 övningar i konsten att lyssna och skapa ljud,

TEATERORDLISTA

- Scenografi** - Scenrummet med väggar, möbler m.m. som gjorts av en scenograf
- Kostym** - Skådespelarnas kläder som gjorts av en kostymör
- Mask** - Skådespelarnas smink och frisyr som gjorts av en maskör
- Regi** - Val av helhet och vad skådespelarna ska göra, görs av en regissör
- Performer** – Personen som uppträder på scenen
- Koreografi** - Dans och rörelsemoment i föreställningen
- Dramatiker** - Den som har skrivit pjäsen
- Kompositör** - Den som gjort musiken till föreställningen
- Ljusdesigner** - Den som har bestämt hur ljuset ska vara
- Rekvisita** - Alla olika saker som finns på scen
- Karaktär** - Den som skådespelaren är i föreställningen
- Toi Toi** - Säger många istället för lycka till i dansvärlden
- Spark** - Säger många istället för lycka till inom teatervärlden

TACK TILL

TEXT, REGI, LJUDESIGN, DRAMATURGI & LJUSDESIGN NYXXX (EBBA PETRÉN, GABRIEL WIDING, ELIZE ARVEFJORD, TOVA GERGE & KERSTIN WEIMERS)

SCENOGRAFI & KOSTYMDESIGN SOFIA ROMBERG

DRAMATURG SOFIA WESTERLUND

MASKÖR HANNA ELWE

SKÅDESPELARE GABRIELA ANSELMO

PRODUKTIONSLEDARE ÅSA SUNEFORS-WALLIN

LJUSTEKNIK & TURNÉLEDARE TORIL HALLQVIST

LJUDTEKNIK ALEXIS OSORIO LÓPEZ

KOSTYMATELJÉ MIKAELA JOHANSSON

REKVISITAATELJÉ JOSEFIN JOHANSSON

DEKORTILLVERKNING ÅKE SJÖBERG

DRAMAPEDAGOG LINNEA ERIKSSON

TURNÉLÄGGARE DAVID SCHAGERSTRÖM

PLANERINGSANSVARIG LINN BOJING

LOGOPED MAJA JÄGERVALL

PRESS & PROGRAMFOTO OLLE ENQVIST

AFFISCHFOTO SOFIE AMALIE KLOUGART

TRAILER ANDREAS OMVIK

GRAFIKER & PRESSKONTAKT LINDA HIMSEL

TF. SCENKONSTCHEF ÅSA EDGREN

TEKNISK CHEF SIMON RUNSTEN

PRODUCENT KATJA WÄNBERG

FÖRSÄLJNINGSCHEF MARIE BJÖRKMAN

EKONOMICHEF HELÉNE JÄDERBERG

PREMIÄR 17 SEPTEMBER 2020

LÄNGD FÖRESTÄLLNING CA 40 MIN SAMT PEDAGOGISKT ARBETE CA 30 MIN

PRODUKTION REGIONTEATERN BLEKINGE KRONOBERG

REGIONTEATERN BLEKINGE KRONOBERG,

Box 486, 351 06 Växjö

info@regionteatern.se

Har du frågor eller tankar kring lärmaterialet eller vårt besök - Kontakta oss gärna!

Linnea Eriksson, Dramapedagog

linnea.eriksson@regionteatern.se

Telefon: 0470-556977

REGIONTEATERN

BLEKINGE & KRONOBERG

BOX 486 | 351 06 VÄXJÖ | 0470-70 05 00 | info@regionteatern.se | regionteatern.se

